

Nejdůležitějším vztahem v rodině je vztah mezi manželi. Je nadřazen všem ostatním vztahům, vztah mezi rodičem a dítětem nevyjímaje...

Ještě jsem se nesetkal s opravdu šťastnou a vřelou rodinou, za kterou by manžel a otec nenesl plnou zodpovědnost. Také žena a matka má svou zodpovědnost, ale manžel jí v tom musí ochotně pomáhat a podírat ji. Je to nutné i proto, že žena může jen obtížně milovat svého manžela, pokud necítí, že ji stoprocentně podporuje ve všech oblastech rodinného a citového života. Samozřejmě, že totéž platí o mužově zodpovědnosti v rodině. Také muž potřebuje mít jistotu, že jeho žena je připravena mu pomoci a že je dokonce ochotna ustoupit, když je to potřeba.

Mužova ochota nést plnou zodpovědnost za rodinu je pro manželku i pro dítě jedním z největších darů...

Žena může podivuhodným způsobem přijímat lásku, kterou v ní její muž vyvolá.

Může ji bohatě rozvíjet a opětovat manželovi i dětem, naplňovat domov nevyslovitelně nádherným ovzduším. Lásky, která se k muži vrací prostřednictvím jeho ženy, má úžasnou cenu. Podle mého názoru je to ta nejnádhernější věc na světě. Vyvolat lásku je zpočátku obtížné, ale když muž zakusí opěťovanou lásku své ženy, brzy přijde na to, že se jeho láska rozmnožila a že s jejím růstem je pro něho stále snazší ji vyvolávat...

My muži opravdu zoufale potřebujeme pomoc svých žen, aby nás vedly pro nás v relativně cizím světě citů...

Nutno přijímat životního partnera takový, jaký je, i když bychom rádi, aby v něčem byl jiný. Umět odhalit vlastnosti, za které mohou být vděčný...

Vše záleží na nepodmíněné lásce, která je v plnosti nedosažitelným ideálem, o který ale musíme stále usilovat.

Ross Campbell – Potřebuji tvou lásku

Mír

Mír mezi bližními,
mír mezi příbuznými,
mír mezi milenci,
v lásce Krále života.

Mír mezi tebou a mnou,
mír mezi mužem a ženou,
mír mezi matkou a dětmi,
avšak Kristův mír je mírem nade všemi.

Carmina Gadelica (Moudrost Keltů – KN)

Prameny, odkazy

Jeruzalémská Bible; Luke T. Johnson – Evangelium podle Matouše – Sacra pagina; Průvodce životem – Matouš – Luxpress; Misál na každý den liturgického roku; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti. Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

Svátek Svaté rodiny – cyklus A

26. prosince 2010

¹³Když mudrci odešli, zjevil se Josefovi ve snu anděl Páně a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uteč do Egypta a zůstaň tam, dokud ti neřeknu. Herodes totiž bude po dítěti pátrat, aby ho zahubil.“

¹⁴Vstal tedy, vzal v noci dítě i jeho matku, odebral se do Egypta ¹⁵a byl tam až do Herodovy smrti. Tak se splnilo, co řekl Pán ústy proroka: „Z Egypta jsem povolal svého syna.“ ¹⁹Když Herodes zemřel, zjevil se v Egyptě Josefovi ve snu anděl Páně ²⁰a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku a jdi do izraelské země, protože ti, kdo ukládali dítěti o život, už zemřeli.“ ²¹Vstal tedy, vzal dítě i jeho matku a odebral se do izraelské země. ²²Ale když uslyšel, že je v Judsku místo svého otce Heroda králem Archelaus, bál se tam jít, a podle pokynu ve snu se odebral na území galilejské. ²³Šel tedy a usadil se v městě, které se jmenuje Nazaret, aby se splnilo, co je řečeno ústy proroků: „Bude nazýván Nazaretský.“

Mt 2,13-15.19-23

Úvod k meditaci

Stručný příběh bez barvitých detailů o útěku do Egypta a návratu domů zdůrazňuje ochotu Josefa a Marie uposlechnout a následovat Boží vedení. Vyprávění je také dokladem, že Otec se stará o Božího Syna a také o ty, kteří jsou kolem něj. Jak dobře vnímám Boží vedení, hlas svědomí v každodenním životě i ve zlomových situacích? Jak reagují, když mne Pán nějak osloví? Jak je to s mojí odvahou při následování Božích cest (viz odchod Svaté rodiny do Egypta)?

Výklad biblického textu

Kontext: První kapitola Matoušova evangelia se zaměřila na Ježíšovu totožnost. Nejprve tedy byla zodpovězena otázka: *Kdo* je Ježíš? V druhé kapitole se důraz posouvá od informaci Ježíšovy totožnosti na řadu konkrétních míst. Jestliže hlavním zájmem 1. kapitoly bylo *Kdo?*, ve druhé kapitole je to *Kde?*

¹³ **Když mudrci odešli, zjevil se Josefovi ve snu anděl Páně:** Toto je druhý sen či vidění, který Josef od Boha dostal. U Matouše se ukazuje, že sny, které uvádějí na scénu andělského interpreta, jsou hlavními prostředky Boží komunikace ve prospěch Ježíše. V prvním snu Bůh Josefovi oznámil, že má přijmout Marii, svoji snoubenku, která počala z Ducha Svatého, a že tento narozený syn bude Mesiáš (Mt 1,20-22). Ve druhém snu se Josef dozvídá, že má dítě ochránit v situaci, kdy se objevuje značné nebezpečí. I když Josef nebyl tělesným otcem,

1. čtení:
Sir 3,3-7.14-17

2. čtení:
Kol 3,12-21

Evangelium:
Mt 2,13-5.19-23

Srovnání:

Oz 11,1

Ex 4,22-23

Ex 4,19

L 2,39

J 1,45-46

Sd 13,5

přesto – nejen po právní stránce – Ježíše přijímá jako vlastního syna a cítí za něj plnou odpovědnost. Josef se ukazuje jako stále otevřený pro Boží vedení a zároveň jako velmi praktický člověk, který se postará o svoji rodinu i za cenu odchodu do cizí země.

¹⁴Vstal tedy, vzal v noci dítě i jeho matku, odebral se do Egypta: Útěk do Egypta nebyl něčím příliš zvláštním. Egypt byl pro Izraelity typickým místem útočiště v rozličných situacích strádání nebo ohrožení (srov. Dt 23,8; 1 Král 11,40; 2 Král 25,26; Jer 26,21; Zach 10,10), v několika větších městech zde byly židovské kolonie, které vznikly v dobách židovského zajetí (viz Jeremiáš 43 a 44). Egypt se dostal pod římskou nadvládu r. 30 př. Kr. a nepadl pod Herodovu pravomoc.

¹⁵a byl tam až do Herodovy smrti: Herodes zemřel v březnu/dubnu r. 4 př. Kr. Je třeba připomenout, že většina historiků dnes klade Ježíšovo narození (Mt 2,19 a Lk 1,5) mezi roky 7 a 6 př. Kr. Jako první se pokusil rok Ježíšova narození vypočítat na základě historických záznamů, ale dostupných až v 6. století, mnich Dionysius Exiguus (v roce 525), který však tento rok neurčil přesně (i když z odstupu skoro šesti století to byl dobrý pokus). Na základě Dionysiova výpočtu se přesto začal užívat křesťanský letopočet, který je dnes letopočtem celosvětově nejběžněji používaným.

Tak se splnilo, co řekl Pán ústy proroka: ‚Z Egypta jsem povolal svého syna.‘: Citát pochází z Ozeáš 11,1: *Když byl Izrael mládencečkem, zamiloval jsem si ho, zavolal jsem svého syna z Egypta.*

¹⁹Když Herodes zemřel, zjevil se v Egyptě Josefovi ve snu anděl Páně: Zde je třetí z Josefových snů, kde mu anděl Páně zjevuje další Boží sdělení.

²⁰Jdi do izraelské země, protože ti, kdo ukládali dítěti o život, už zemřeli: Na prvním místě to byl právě Herodes Veliký, který usiloval o život dítěte, a jeho strach ze ztráty vlády a jeho následná krutost se projevil povražděním dětí v Betlémě a okolí (Mt 2,16-18 – liturgický výběr textů tyto verše vynechává). Množné číslo ale může poukazovat i na spoluvinu *velekněží a zákoníků* a možná i *celého Jeruzaléma* (Mt 2,3).

²²uslyšel, že je v Judsku místo svého otce Heroda králem Archelaus: Po smrti Heroda Velikého v roce 4 po Kr. bylo jeho království rozděleno mezi jeho tři syny: Archelaa, Heroda Antipu a Filipa. Archelaovi byla svěřena vláda nad Judskem, Samařskem a Idumeou. Jeho vláda se vyznačovala krutostí a politickým chaosem. Lidé jej nazývali králem, ale byl spíše diktátorem, jehož nástup na trůn byl provázen masakrem tří tisíc vlivných občanů. Po několika letech Římané zakročili a tohoto špatného vládce poslali do vyhnanství (r. 6 po Kr.) a začali ustanovovat vlastní místodržitele (nejslavnějším z nich byl potom Pontius Pilát).

23 Šel tedy a usadil se v městě, které se jmenuje Nazaret: Z výše uvedených důvodů se tedy Josef se svojí rodinou usadil mimo území spravované Archelaem. Domov našli na samém severu Palestiny, v Galileji, v městě Nazaret. Ten byl tehdy spíše zemědělskou osadou poblíž Via Maris (*přímořské cesty*), hlavní obchodní cesty vedoucí do Egypta. Obyvatelé Nazareta tak byli v neustálém styku s lidmi z celého světa. V městečku sídlila vojenská jednotka pověřená dozorem nad Galilejí. Z toho důvodu mnozí Židé Nazaretem opovrhovali a možná i proto Natanael v Janově evangeliu 1,46 reagoval na Filipovo pozvání slovy: *Z Nazareta? Co odtamtud může vzejít dobrého?*

Výraz *bude nazván Nazaretský* se neobjevuje u žádného z proroků a ani Matouš nezmiňuje konkrétního proroka, avšak mluví v množném čísle o *prorocích*. Věta poukazuje především na to, že Ježíš jako člověk pochází z Nazareta. Může se zde jednat o narážku na text Iz 11,1, kde se ohlašuje, že výhonek (*nez'er*) vpučí z kořene Jesse jako Vládce pokoje, plný Ducha a spravedlnosti. Nárazka by se též mohla týkat textu Jer 23,5; 33,15, kde je očekáván spravedlivý a moudrý král jako výhonek Davida. Stejně jako titul *Kristus* na začátku Matoušova vyprávění Ježíšova dětství, tak i tato narážka na jeho konci poukazuje na mesiánské poslání Ježíše. Výraz *bude nazván Nazaretský* je však možné chápat též v souvislosti s textem knihy Soudců: *ten chlapec bude od mateřského života Boží zasvěcenec (nazír)* (Soud 13,5). Text se zmiňuje o Samsonově povolání být *nazírem*, členem skupiny přísného asketismu a zasvěcení ve starém Izraeli. Matouš mohl využít hru slov k vyjádření Ježíšovy vlastní oddanosti k jeho mesiáskému poslání.

K tématu

Josef – Muž, který má sny

O Josefovi slyšíme, že měl čtyři rozhodující sny a že měl odvahu si je vyložit a jednat podle nich (Mt 1,20; 2,13.19.22). Vidíme, jak se Josef velkoryse chová vůči Marii – a to i před tím, než se ve snu dozví, že počala z Ducha Svatého (Mt 1,19-20). Co si obvykle neuvědomujeme, je to, že Josef ve skutečnosti porušil zákon, když ji nechtěl vystavit hanbě a chtěl ji propustit potají. Nejenom, že ji Josef chrání, ale on se vůbec neohlíží na sebe a sebe nechrání! Je to projev statečnosti a lásky, vezmeme-li v potaz dobu a okolnosti, ve kterých se to stalo.

Deuteronomium 22,20-21 je v této věci zcela jednoznačné: nevěstu, která ztratila panenství před svatbou, vyvedou ke vchodu do domu jejího otce a mužové jejího města ji ukamenují a zemře, neboť tím, že smilnila v domě svého otce, dopustila se v Izraeli hanebnosti. Tak odstraní zlo ze svého středu. Z jakéhosi důvodu se ale tato skutečnost v čítankových příbězích o svatém Josefovi vůbec nevysvětluje. Buď jsme nechtěli odkrývat židovský trestní legalismus, nebo jsme nechtěli představovat Josefa jako porušovatele Zákona, což by poukazovalo na náš vlastní legalismus. Legalismem přitom míním stav, kdy je zákon tím nejdůležitějším, na čem záleží. Ježíš ale se zákonem zacházel úplně jinak (např. Mt 12,1-8). Co myslíte, od koho se Ježíš učil svůj postoj k zákonu? Od Josefa! Na rozdíl od praxe západního křesťanství, kde učí obvykle matka, to v judaismu prvního století byl otec, kdo své děti učil zákonu.

Josef dále naslouchá snům a věří jim, a to ho vede k tomu, aby se vydal na dlouhou cestu do Egypta a zachránil svou ženu a dítě. Potom má další sen, který uposlechne, a vrátí se do Izraele. A nakonec má poslední sen, kterého si často nevěsimme, řekne, aby se nevracel do judského Betléma, protože tam vládne král Archelaus, aby se místo toho vydal do Galileje. Rodina se usadí v Nazaretu. Zlo, které hrozilo, se proměnilo v dobro díky snům a víře jednoho muže.

Richard Rohr, Louis Glanzman – Duchovní bratři: Muži Bible mluví k mužům dneška

Další texty v týdnu

Po: 1 Jan 1,1-4; Jan 20,2-8

Út: 1 Jan 1,5-2,2; Mt 2,13-18

St: 1 Jan 2,3-11; Lk 2,22-35

Čt: 1 Jan 2,12-17; Lk 2,36-40

Pá: 1 Jan 2,18-21; Jan 1,1-18

So: Nm 6,22-27; Gal 4,4-7; Lk 2,16-21